

TuiniersForum des Jardiniers

Les Ami-e-s du champ des Cailles

9 februari 2026 - Persbericht

Brusselse actoren inzake stadslandbouw en natuurbescherming bundelen hun krachten om de Brusselse levende bodems te verdedigen

Samenvatting: In Brussel hebben voor het eerst negen Brusselse verenigingen voor stadslandbouw en natuur de handen ineengeslagen en vragen een betere bescherming van de levende bodem. Stadslandbouw en natuur vullen elkaar aan en zijn essentiële schakels in de veerkracht van Brussel. Deze functies moeten in het volgende Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) worden versterkt. Er worden acht concrete oplossingen voorgesteld. Deze eisenbundel wordt doorgestuurd naar de Brusselse autoriteiten. De verenigingen zullen hun mobilisatie voortzetten door tijdens het hele herzieningsproces van het GBP tussenbeide te komen.

Een unieke alliantie, een dringende boodschap

Op 4 februari 2026 hebben negen Brusselse verenigingen die actief zijn op het gebied van stadslandbouw en de bescherming van de biodiversiteit een gezamenlijk standpunt en de volgende kernboodschap gestuurd naar de leiding van de politieke partijen en de bevoegde gewestelijke overheden¹: « **De actoren in het veld roepen dringend op tot een betere bescherming van de natuur in de stad en de stadslandbouw, die beide worden bedreigd door verstedelijking, vervuiling en aantasting van de bodemkwaliteit.** »

Het is voor **het eerst** in Brussel dat verenigingen die gespecialiseerd zijn in stadslandbouw, hetzij professioneel, burgercollectieven of hybride, en verenigingen die zich inzetten voor meer aandacht en bescherming van de biodiversiteit, natuurgebieden en bodems, **samenwerken om de situatie te analyseren en concrete oplossingen uit te werken.**

Stadslandbouw en natuur zijn complementair en essentieel voor een veerkrachtige stad

« **De stadslandbouw die in Brussel wordt ontwikkeld hanteert duurzame praktijken die rekening houden met natuurlijke en biologische cycli. Deze praktijken verbeteren de kwaliteit van de bodem**

¹ Perspective.Brussels, Urban.Brussels, Bruxelles Environnement, Bruxelles Economie Emploi

en het water, bevorderen de biodiversiteit (lokale fauna en flora) en het ecologisch beheer van open ruimtes, en creëren ecologische bufferzones in een verstedelijkte omgeving », verklaart Gaëtane Charlier, coördinatrice van de Brusselse Federatie van Professionals in de Stadslandbouw (FedeAU).

Omgekeerd « **dragen natuurlijke ruimtes in de stad rechtstreeks bij aan de goede ontwikkeling van de stadslandbouw**, die steunt op de gezamenlijke werking van een levende bodem, de omringende vegetatie, de fauna, het water en de niet-vervuilde lucht om op een gezonde manier te produceren », benadrukt Francisco Davila van het Agroecology Lab.

De herziening van het GBP, een kans om de bodems te beschermen

«Deze eisenbundel, waaraan meer dan een jaar lang is gewerkt door actoren op het gebied van stadslandbouw en natuur in Brussel, **getuigt van de noodzaak om zo zorgvuldig mogelijk met de bodem om te gaan**. Nu de bodems **onder druk** staan door vervuiling, verharding, verstedelijking, ontdekken we opnieuw **hoe kostbaar en onvervangbaar** ze zijn. Zowel voor de stadslandbouw als voor de biodiversiteit is het cruciaal om na te denken over het beste en meest **zuinige gebruik** ervan», aldus Christina Gens van het collectief TuiniersForum des Jardiniers.

Het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP), dat momenteel wordt herzien, maakt het mogelijk om levende bodems te beschermen door **het gebruik ervan te reguleren en te beperken**. Maar het huidige GBP heeft de facto geleid tot de verharding van meer dan de helft (53%) van het grondgebied en heeft ervoor gezorgd dat “**zwakke**” stedelijke functies (natuur, stadslandbouw, betaalbare woningen, lokale diensten) moeten concurreren met “**sterke**” functies (vastgoed, luxe, tertiaire sector) **om de laatste levende bodems**.

Dit leidt tot de **vernietiging van ‘ecosysteemdiensten’ die onmisbaar zijn voor de stad** (voedselproductie, thermische regulering door vegetatie en watermassa's, opname van regenwater door de bodem, luchtfiltering, habitat voor biodiversiteit, enz.).

“Dit model van **voortdurende verstedelijking** van de bodem **verergert de ecologische crisis, zonder een oplossing te bieden voor de sociale behoeften, en schaadt de gezondheid en het welzijn** van de stadsbewoners, vooral van de meest kwetsbaren. We moeten het dus anders aanpakken”, merkt Jean-Baptiste Godinot van We Are Nature.Brussels op.

Het GBP, twee fasen, acht stappen

"Het volgende Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) moet het bodemgebruik **opnieuw in evenwicht brengen ten gunste van zogenaamde zwakke functies, waaronder natuur en landbouw**. Deze hebben specifieke behoeften die een evenwichtige planning op gewestelijk niveau vereisen, die moet worden geïntegreerd in de algemene dynamiek van **het behoud van het bestaande, het terugdringen van verharding en de ontwikkeling van nieuwe natuur- en landbouwgebieden**", aldus Charlotte Simon, projectcoördinator bij Natagora.

Om dit doel te bereiken, onderscheiden de 9 verenigingen twee fasen en acht stappen.

Twee fasen:

- Vóór de goedkeuring van het nieuwe GBP: zorgen voor een sterke tijdelijke bescherming van bestaande niet-geartificialiseerde gebieden, al dan niet bestemd voor landbouw;

- Bij de goedkeuring van het nieuwe GBP: de schriftelijke en grafische voorschriften die het bodemgebruik bepalen, moeten de stadslandbouw en de natuur in Brussel daadwerkelijk versterken.

Acht stappen:

- **Zorgen voor een sterke bescherming van de natuurlijke gebieden en landbouwgrond** in het volgende GBP. De verharding van levende bodems moet een uitzondering blijven;
- **Ontharden** om nieuwe ruimtes te creëren die gewijd zijn aan de natuur en/of stadslandbouw;
- **Versterking van de ecologische corridors** en hun integratie in het GBP;
- **Een voorkeursrecht op landbouwgrond instellen** en mechanismen invoeren om de markt voor landbouwgrond te reguleren en speculatie tegen te gaan;
- De **cartografische hulpmiddelen** bijwerken en verfijnen om een beter inzicht te krijgen in de bestaande situatie (SitEx, kaarten van Leefmilieu Brussel, enz);
- De huidige wettelijke en reglementaire maatregelen versterken, waaronder de “natuurovereenkomst” van 1 maart 2012, en **de mogelijkheden voor afwijkingen sterk beperken**;
- De **restauratie van het hydrografische netwerk** voortzetten;
- Oprichting van een “**Staten-Generaal van de Bodems**” als adviesorgaan over bodemgebruik.

*“Gezien de **urgentie om de ecologische, voedsel- en klimaatbestendigheid van de stad te versterken**, moet het nemen van ambitieuze maatregelen voor de bescherming en het herstel van natuurlijke gebieden en de versterking van de stadslandbouw **een prioriteit worden in het Brusselse overheidsbeleid**”, benadrukken de ondertekenende verenigingen.*

Agroecology Lab – ULB / CCN Vogelzang CBN/ Brusselse Federatie van Professionals in de Stadslandbouw (FedeAU) / Le Début des Haricots / Les Ami.e.s du Chant des Cailles / Mission Locale de Saint-Gilles (Biotiful) / Natagora / TuiniersForum des Jardiniers / We Are Nature.Brussels

Perscontacten :

Agroecology Lab - ULB (FR) : Francisco Davila - 0498376148 - f.davila@mlsg.be

FedeAU (FR) : Gaëtane Charlier - 0493/57.75.32 - coordination@fedeau.be

Mission Locale de Saint-Gilles (Biotiful) (FR) : Francisco Davila - 0498376148 - f.davila@mlsg.be

Natagora (FR) : Marie-Charlotte Debouche - 0472/90.48.08 - m-c.debouche@natagora.be

We Are Nature.Brussels (FR) : Jean-Baptiste Godinot - 0488200175 - info@wearenature.brussels

CCN Vogelzang (NL) : Bernadette Stallaert - 0478/34.41.42